

Yüksek faiz, ucuz döviz

Merkez Bankası Para Politikası Kurulu faiz oranının sabit tutulmasına karar verdi.

Merkez Bankası'nın sabit tutulmasına karar verdiği faiz oranları, faizde tavanı belirleyen faiz oranları. Merkez Bankası bu tavanın altında faiz uygulayabilir. Kaba anlatımla, faizi ucuzlatabilir. Ama Merkez Bankası şimdilerde faizleri tavana çıkardı.

Merkez Bankası, "bankaların bankası"dır. Bankalara günlük olarak 120 milyar TL dolayında kaynak sağlıyor.

Bankalara kaynak aktarıırken son zamanlarda 2 pencereyi kullanıyor; (1) Marjinal fonlama penceresinden % 9.25 faizle, (2) Geç likidite penceresinden % 12.25 faizle para veriyor.

Biraz o pencereden, biraz bu pencereden fonlamanın ortalama maliyeti % 12 oranında.

Faiz %12'ye oturdu

Merkez Bankası'nın bankalara faizle verdiği para miktarı at ile deve değil. Ama bu faiz oranı, mevduat faizinden kredi faizine kadar, Hazine'nin borçlanma faizine kadar tüm faiz oranlarını etkiliyor.

Faiz oranının yüksekliği, tüketimden üretime ve yatırıma kadar tüm maliyetleri yükseltiyor.

İşte onun için, Cumhurbaşkanı devamlı olarak "Faiz düşürülmeli" diyor.

Ne var ki Merkez Bankası'nın uyguladığı faiz (bankaları ortalama fonlama maliyeti) gerilemiyor, artıyor.

Ortalama fonlama faizi 2012 yılında % 5.6 idi. 2013 yılında % 4.4'e kadar geriledi. 2014 yılında % 10 oldu. 2015 ve 2016 yıllarında % 8 dolayındaydı. 2017 yılına % 8.2 faizle başladık. Mayıs'ta ortalama fonlama faizi % 11, Haziran'da % 12 oldu.

Sıkı para politikası

Merkez Bankası'nın ortalama fonlama faizi % 12 olunca, mevduat faizi kredi faizi bu faize göre oluşuyor. Hazine bu faize göre borçlanabiliyor.

Merkez Bankası'nın faizleri indirecek yerde artırması "Sıkı Para Politikası" diye adlandırılan bir uygulamanın parçası.

Yüksek faizle; (1) Enflasyonun aşağıya çekilmesine çalışılıyor. (2) Faizin cazibesinde yurda döviz girişlerinin artırılması isteniyor. (3) Döviz talebinin sınırlandırılması, döviz fiyatlarında istikrarın sağlanması bekleniyor.

Parası olanlar yüksek faizden memnun. Borcu olanlar, kredi kullananlar faizden yakınıyor.

Ekonominin dengesini tartışanlar ise "Acaba tekrar yüksek faiz, ucuz döviz uygulaması mı başladı? Du' bakalım ne olacak?" beklentisinde.